

FONDURILE STRUCTURALE
IMPACTUL TRAININGULUI
ASUPRA CAPACITĂȚII DE ABSORBȚIE

INSTITUTUL
ROMÂN
DE TRAINING

INSTITUTUL ROMÂN DE TRAINING

FONDURILE STRUCTURALE: IMPACTUL TRAININGULUI ASUPRA CAPACITĂȚII DE ABSORBȚIE

Sumar

Prezentul raport a pornit de la necesitatea de a avea informații actualizate despre stadiul pregătirii administrației publice din România în domeniul accesării Fondurilor Structurale și este rezultatul analizei stadiului de pregătire profesională a persoanelor ce urmează a fi implicate în programarea, managementul și implementarea Fondurilor Structurale. Obiectivele Raportului sunt:

- de a furniza informații actualizate privind programele de training pe tema Fondurilor Structurale la care au participat angajații diverselor instituții și autorități publice;
- de a semnala eventualele întârzieri în pregătirea pentru accesarea Fondurilor Structurale;
- de a propune soluții pentru remedierea întârzierilor observate.

Pentru culegerea datelor necesare analizei a fost utilizată metoda solicitării de informații în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public. Au făcut obiectul analizei un număr de 49 de autorități și instituții centrale, ministere, agenții, autorități și companii naționale, cărora li s-a solicitat să răspundă la patru întrebări legate de stadiul pregătirii angajaților contractuali și/sau funcționarilor publici în domeniul Fondurilor Structurale. Pe baza informațiilor primite de la autoritățile și instituțiile la care am trimis solicitări, observăm că aproximativ 1.000 de persoane au fost deja pregătite în domeniul Fondurilor Structurale, 75 se află în pregătire, iar aproximativ 2.700 vor fi pregătite în perioada 2006-2007.

La o primă vedere, s-ar putea spune că există o bună pregătire în domeniu și că există premise bune pentru accesarea acestor Fonduri. Totuși, estimăm că vor avea nevoie de training în domeniul Fondurilor Structurale cel puțin 10.000 de persoane, numai din autoritățile și instituțiile publice. În aceste condiții, faptul că până în prezent au fost instruite aproximativ 1.000 de persoane, adică numai 10% din necesar, ne face să ne punem problema dacă va exista capacitatea instruirii, în timp util, a tuturor acestor persoane? Lăsând la o parte cele aproximativ 1.000 de persoane (care se presupune că au fost deja instruite) și presupunând că la cursuri participă un număr mediu de câte 25 de persoane, s-ar putea trage 2 concluzii:

- este nevoie de 180 de săptămâni de training (însemnând prelungirea până la finele anului 2009!) pentru ca fiecare din cele 9.000 de persoane rămase să participe la câte un curs de 2 zile;
sau
- este nevoie de 10 cursuri pe săptămână pentru ca fiecare din cele 9.000 de persoane rămase să poată participa la un câte curs de 2 zile, în perioada mai-decembrie 2006.

Pe de altă parte, ne-am pus întrebarea dacă există suficienți bani pentru a face față acestei nevoi de instruire? Uneori, în funcție de locația organizării cursului și alte considerente, costul poate ajunge până la €700 de curs, de persoană. Alternativ, în condițiile desfășurării cursurilor în localitatea din care sunt participanții, costurile sunt de numai €150-160. Însă costurile pe care le suportă instituția, respectiv beneficiile pierdute, sunt mult mai mari dacă angajații nu sunt pregătiți corespunzător. Cu ajutorul trainingului specializat, capacitatea de absorbție existentă ar putea crește cu 50%, conducând la o situație în care România ar putea cheltui efectiv €22,5 miliarde și ar „pierde” numai €7,5 miliarde.

Care ar fi costurile pentru creșterea capacității de absorbție cu 50%? Dacă persoanele implicate în accesarea Fondurilor Structurale ar avea nevoie, în medie, de 3 cursuri fiecare, ar rezulta un cost de maximum €500 de persoană, adică ceva mai puțin de €5 milioane pentru 9.000 de persoane instruite. Dacă s-ar cheltui, indirect, €5 milioane pe training, pentru a atrage și cheltui eficient, în mod direct, până la €7,5 miliarde, ne aflăm în fața unei afaceri fabuloase, cu o rată de eficiență a investiției de 150.000%! De fapt, cum numai 1% capacitate de absorbție înseamnă până la €300 de milioane atrași în proiecte, credem că ar merita cheltuite €5 milioane pe investiția în training, pentru că rata de eficiență a investiției rămâne una excelentă, chiar și la „numai” 6.000%.

Având în vedere faptul că România trebuie, la momentul aderării în Uniunea Europeană, să fie cât mai bine pregătită pentru a utiliza Fondurile Structurale și ținând cont de cele evidențiate în prezentul Raport, Institutul Român de Training recomandă:

- I. realizarea unui parteneriat între instituțiile responsabile cu managementul Fondurilor Structurale în România și organizațiile furnizoare de training în acest domeniu, astfel încât
 - a. să existe permanent un transfer de informații și know-how, cu scopul unificării practicilor, la nivel național, în privința derulării programelor finanțate prin Fondurile Structurale;
 - b. să se planifice, cât mai rapid, modulele de training în domeniul Fondurilor Structurale, astfel încât cele 9.000 de persoane să poată fi instruite, până la finele anului 2006;
- II. pregătirea și derularea unor programe specializate de training în domeniul Fondurilor Structurale, care să țină cont de un set de standarde minimale în privința temelor abordate, practicilor promovate și calității trainingului;
- III. utilizarea, de către autoritățile și instituțiile publice, a formulelor de training „rezidențial”, în care eficiența cheltuirii banului public este sporită de menținerea cursanților aproape de locul de muncă și de cointeresarea trainerilor la analizarea nevoilor locale.

FONDURILE STRUCTURALE: IMPACTUL TRAININGULUI ASUPRA CAPACITĂȚII DE ABSORBȚIE

CUPRINS

	pagina
Introducere	1
Context	3
Rezultate	5
Concluzii și Recomandări	9
Anexa nr. 1 – Metodologie	12
Anexa nr. 2 – Lista instituțiilor	15
Anexa nr. 3 – Sinteza răspunsurilor	17

Acest Raport a fost finanțat integral din resursele proprii ale Institutului Român de Training. Mulțumim, pe această cale, tuturor celor care au redirecționat către Institutul Român de Training cota de 1% din impozitul pe venitul global aferent anului 2004. Institutul Român de Training studiază posibilitatea realizării unor rapoarte similare prin utilizarea fondurilor obținute din redirecționarea cotei de 2% din impozitul pe venitul global aferent anului 2005.

Despre autori

Ion Georgescu, consultant și președinte al Institutului Român de Training, este de profesie jurist, absolvent al Facultății de Drept al Universității din București. Ion activează în cadrul mai multor asociații profesionale, în domeniile juridic, al medierii și al achizițiilor publice. Are experiență de trainer, consultant și evaluator în domeniile organizațiilor și proiectelor neguvernamentale, al reformei administrației publice și reformei justiției. Pentru Institutul Român de Training, Ion a coordonat proiecte finanțate de Uniunea Europeană (PHARE), Banca Mondială, USAID, UNDP, CIDA. Este autor de ghiduri practice și manuale în domeniul managementului de proiect, managementului conflictelor, comunicării, achizițiilor publice, transparenței administrative și criminalității informatice.

Ciprian Nicolae, trainer și consultant, este absolvent al Facultății de Management (profilul administrație publică) din cadrul Academiei de Studii Economice din București și absolvent al Facultății de Drept din cadrul Universității din București. A lucrat în administrația publică timp de 2 ani și jumătate, în cadrul Unității Centrale pentru Reforma Administrației Publice și în cadrul Institutului Național de Administrație, unde a avut atribuții legate de modernizarea administrației publice și instruirea funcționarilor publici. Din septembrie 2005, Ciprian lucrează în cadrul programului *euadministrație*, de training și asistență tehnică pentru administrația publică. În prezent, Ciprian urmează un curs de Formare de Formatori în domeniul Fondurilor Structurale, organizat de Institutul Național de Administrație și organizațiile InWent și IEP din Germania.

Codru Vrabie, trainer și consultant, este de profesie politolog și jurist, absolvent al Universității Americane din Bulgaria (Blagoevgrad) și, respectiv, al Universității Titu Maiorescu (București). Codru a lucrat în cadrul mai multor organizații neguvernamentale, fiind preocupat de reforma legislativă, de creșterea capacității administrative de aplicare a legislației și a *acquis*-ului comunitar, respectiv de lupta împotriva corupției. Codru are experiență în training, consultanță, cercetare și evaluare în cadrul proiectelor de parteneriat între organizații neguvernamentale și instituțiile administrației publice, fiind și co-autor al mai multor ghiduri privind cele mai bune practici în aplicarea legislației privind liberul acces la informațiile de interes public și transparența decizională în administrația publică. Din iunie 2005, Codru coordonează programul *euadministrație* al Institutului Român de Training.

Mulțumiri speciale se cuvin colegelor noastre, **Letiția Bâțfoi**, **Diana Catană** și **Lavinia Dascălu**, fără al căror sprijin și ajutor, apariția acestui Raport nu ar fi fost posibilă.

INSTITUTUL ROMÂN DE TRAINING

FONDURILE STRUCTURALE: IMPACTUL TRAININGULUI ASUPRA CAPACITĂȚII DE ABSORBȚIE

Introducere

Pe măsură ce ne apropiem tot mai mult momentul în care România va deveni stat membru al Uniunii Europene, instituțiile europene, instituțiile statului român, mass-media și opinia publică în general, rostesc tot mai des, cu referire directă la țara noastră, două sintagme: „Fonduri Structurale” și „capacitate de absorbție”. În traducere, este vorba despre bani pe care România i-ar primi de la Uniunea Europeană pentru a se dezvolta, pentru a crește competitivitatea economică și a reduce decalajele față de statele membre ale Uniunii Europene, pentru a crește ocuparea forței de muncă și a reduce șomajul, pentru a crește nivelul de trai și a reduce sărăcia.

Bugetul Uniunii Europene pentru perioada următoare a fost deja agreat,¹ astfel încât România ar putea primi până la €30 de miliarde în perioada 2007-2013. La aceste sume trebuie să adăugăm fondurile cu care suntem deja familiari – PHARE, ISPA și SAPARD, de care România va beneficia până în 2009/2010, ca efect al decalajului între programare și cheltuirea lor efectivă. Sumele de bani despre care vorbim provin din așa-numitele „Fonduri Structurale”² ale Uniunii Europene. Mai exact, este vorba de instrumente financiare³ cu obiective specifice, prin care Uniunea Europeană finanțează programe și proiecte încă de la începutul anilor '90. Pentru perioada 2007-2013 instrumentele în cauză sunt următoarele:

- Fondul European de Dezvoltare Regională;
- Fondul Social European;
- Fondul de Coeziune;
- Fondul European de Agricultură pentru Dezvoltare Rurală;
- Fondul European pentru Pescuit.

¹ În data de 5 aprilie 2006, Parlamentul European, Consiliul European și Comisia Europeană au căzut de acord asupra perspectivei financiare pentru perioada 2007-2013.

² Comisia Europeană folosește termenul de „Fonduri Structurale” doar pentru primele două instrumente enumerate. Acestea, împreună cu Fondul de Coeziune, formează categoria „instrumentelor structurale”, care însumează aproximativ €17 miliarde alocate României. În limbajul curent din România există tendința tot mai accentuată de a desemna prin „Fonduri Structurale” toate instrumentele menționate (suma ridicându-se, astfel, până la €28-30 de miliarde), aceasta și ca efect al vechilor denumiri utilizate de Comisia Europeană.

³ Denumirea de „instrument financiar” cuprinde un ansamblu de reguli, proceduri și măsuri aplicabile modalității de cheltuire a Fondurilor de la bugetul Uniunii Europene, în scopul atingerii unor obiective specifice de dezvoltare.

Fără a intra în detalii, toate aceste instrumente finanțează măsuri menite să asigure o dezvoltare armonioasă a statelor membre ale Uniunii Europene, să reducă decalajele de dezvoltare dintre diferitele regiuni și să mărească competitivitatea economiei europene. În contextul integrării în Uniunea Europeană, România poate beneficia de această șansă de dezvoltare accelerată, doar în condițiile unei capacități optime de absorbție a banilor europeni. Capacitatea de absorbție presupune posibilitatea de a cheltui Fondurile europene conform regulilor stabilite pentru fiecare instrument în parte, prin redactarea de proiecte viabile, durabile și sustenabile, implementate în conformitate cu cerințele europene. Capacitatea de absorbție a Fondurilor Structurale presupune existența:

- cadrului legislativ adecvat;
- cadrului instituțional corespunzător;
- mecanismelor și procedurilor funcționale;
- personalului bine pregătit.

Plecând de la premisa că, de la 1 ianuarie 2007, România va fi stat membru cu drepturi depline al Uniunii Europene, ne aflăm, în ziua lansării acestui Raport, la distanță 250 de zile până la aderare. În acest moment, pregătirile pentru cheltuirea banilor europeni sunt în curs:

- **Cadrul legislativ** – există deja acte normative care se referă la implementarea Fondurilor Structurale, cele mai importante fiind:
 - a) Hotărârea de Guvern nr. 497/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor Structurale,
 - b) Hotărârea de Guvern nr. 1179/2004 pentru modificarea și completarea Hotărârii de Guvern nr. 497/2004 și
 - c) Hotărârea de Guvern nr. 1200/2004 pentru constituirea, organizarea și funcționarea Comitetului național de coordonare a procesului de pregătire pentru gestionarea instrumentelor structurale.⁴
- **Cadrul instituțional** – în afara Comitetului național de coordonare a procesului de pregătire pentru gestionarea instrumentelor structurale, s-a stabilit deja că Ministerul Finanțelor Publice va juca rolul de coordonator al asistenței comunitare, precum și care sunt autoritățile de management, organismele intermediare și autoritățile de plată;⁵
- **Mecanisme și proceduri** – în acest moment, se lucrează la redactarea procedurilor prin care banii vor putea fi accesați efectiv. Până și la nivelul Uniunii Europene, regulamentele privitoare la instrumentele Structurale sunt încă în curs de finalizare;⁶

⁴ Pentru o listă detaliată a actelor normative, a se vedea site-ul Ministerului Finanțelor Publice:

http://anaf.mfinante.ro/wps/PA_1_1_15H/static/amcsc/Fond_Structural/Fonduri_Structurale/cadrul_legislativ/Cadrul_legislativ.htm

⁵ Pentru detalii despre cadrul instituțional, a se vedea site-ul Ministerului Finanțelor Publice:

http://anaf.mfinante.ro/wps/PA_1_1_15H/static/amcsc/Fond_Structural/Fonduri_Structurale/cadrul_institutional/cadru_institutional.htm

⁶ Este vorba despre:

- propunerea Comisiei Europene nr. COM(2004)492-final de Regulament privind dispozițiile generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;
- Regulamentul Consiliului Uniunii Europene nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltarea rurală prin Fondul European de Agricultură pentru Dezvoltare Rurală;
- propunerea Comisiei Europene, nr. COM(2004)497-final de Regulament privind Fondul European de Pescuit.

Pentru detalii privind stadiul adoptării acestor documente, a se vedea site-ul www.europa.eu.int/eur-lex.

- **Personalul necesar** pentru implementarea Fondurilor Structurale—dacă despre celelalte elemente există informații disponibile din mai multe surse, despre stadiul pregătirii personalului din autoritățile și instituțiile administrației publice românești pentru accesarea Fondurilor Structurale, cunoaștem, până în acest moment, prea puține.

Astfel, prezentul Raport a pornit de la necesitatea de a avea informații actualizate despre stadiul pregătirii administrației publice din România în domeniul accesării Fondurilor Structurale.

Context

A devenit aproape o rutină afirmarea publică a faptului că România are o capacitate redusă de absorbție a Fondurilor europene.⁷ Părerile sunt împărțite, însă, atunci când este vorba despre cauzele acestei capacități reduse. S-au vehiculat, de-a lungul timpului, factori precum incapacitatea de co-finanțare, cadrul instituțional neadecvat, insuficienta pregătire a personalului din organizațiile care scriu proiecte, ș.a. La o analiză mai atentă, se poate observa că toți factorii sunt legați, sub diferite aspecte, de resursele umane implicate în acest proces, fie că este vorba despre personalul ministerelor care se ocupă de programarea Fondurilor primite de la Uniunea Europeană, fie că ne referim la cei care candidează la obținerea finanțărilor ori aplică și implementează proiecte.

Într-un studiu recent privind capacitatea de absorbție a Fondurilor europene, realizat de Institutul European din România,⁸ evaluatorii au notat cu C resursele umane implicate în partea de management și programare a Fondurilor, respectiv numai cu D în ceea ce privește resursele umane implicate în partea de implementare.⁹ Odată recunoscută această problemă, trebuie căutate soluții pentru rezolvarea ei. **Una dintre cele mai eficiente soluții este, în opinia noastră, pregătirea sistematică și profesionistă a persoanelor implicate în programarea, managementul și implementarea Fondurilor Structurale.** Aceasta, mai ales pentru că regulile privind utilizarea Fondurilor Structurale în perioada 2007-2013 sunt noi pentru toate statele europene, iar România nu mai poate importa exemple, ca până acum, fiind nevoită să-și creeze/gestioneze singură cadrul cheltuirii Fondurilor primite.

În condițiile în care România ar trebui să cheltuiască în perioada 2007-2013 aproximativ €28-30 de miliarde—o medie anuală de aproximativ patru ori mai mare decât Fondurile primite în 2006—este evident faptul că toți cei implicați în proces trebuie să aibă o înțelegere comună a principiilor și regulilor și să dispună de aptitudinile necesare pentru a

⁷ În ultimele trei Rapoarte ale Comisiei Europene privind progresul României în procesul de aderare (2002-04), respectiv în Raportul comprehensiv de monitorizare din 2005, se arată că România are probleme deosebite în privința capacității administrative.

⁸ A se vedea Studiul de impact III ale Institutului European din România, în special Studiul „Analiza capacității de absorbție a Fondurilor europene în România”, disponibil pe site-ul www.ier.ro.

⁹ Notațiile utilizate de evaluatorii IER au următoarea semnificație:

C = capacitate încă insuficientă, serioase slăbiciuni care trebuie rezolvate;

D = capacitate insuficientă, nu există o bază pentru administrarea Fondurilor Structurale.

putea programa, identifica, formula, implementa și evalua programe și proiecte. Astfel, obiectivele prezentului Raport sunt:

- de a furniza **informații actualizate** privind **programele de training** pe tema Fondurilor Structurale la care au participat angajații diverselor instituții și autorități publice;
- de a trage **semnale de alarmă** cu privire la eventualele **întârzieri** în pregătirea pentru accesarea Fondurilor Structurale;
- de a propune **soluții** pentru **remediarea întârzierilor** observate.

Acest Raport este realizat de Institutul Român de Training (IRT), o organizație neguvernamentală independentă, apolitică și non-profit înființată în septembrie 2002. IRT derulează programe de training și asistență tehnică pentru administrația publică locală și centrală, în cadrul programului *euaadministratie*, un segment important constituindu-l programele de formare în domeniul accesării Fondurilor europene și scrierii de proiecte. În domeniul Fondurilor Structurale, cursurile IRT vor începe în luna mai 2006. Nevoia de formare în domeniul Fondurilor Structurale, așa cum reiese din prezentul Raport, este substanțială. De aceea, IRT dorește să pună acest studiu la dispoziția tuturor organizațiilor care au capacitatea de a furniza training pentru funcționarii publici și angajații contractuali din administrația publică, precum și altor instituții/organizații interesate de creșterea capacității României de a absorbi/utiliza eficient fondurile europene.

Datele care au stat la baza analizei sunt cele primite de la instituții publice, ca urmare a solicitărilor înaintate acestora în baza prevederilor Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public. IRT nu își asumă și nu poate fi tras la răspundere pentru eventuala lipsă de veridicitate a datelor primite din partea instituțiilor publice sau pentru comunicarea eronată a informațiilor solicitate de către instituțiile publice respondente. Metodele utilizate pentru strângerea informațiilor și pentru selectarea instituțiilor publice asupra cărora s-a îndreptat cercetarea noastră, respectiv descrierea celor mai importante probleme întâmpinate în derularea cercetării, sunt descrise în Anexa 1. IRT dorește să le mulțumească și pe această cale celor 40 de instituții publice care au răspuns solicitărilor noastre de acces la informații de interes public. Acest Raport a fost finanțat integral din resursele proprii ale IRT.

Rezultate

Date statistice cantitative

Așa cum se poate vedea în Anexa nr. 3, principalele date statistice sunt următoarele:

- doar 5 instituții au derulat sau vor derula programe de formare în domeniul Fondurilor Structurale, 4 dintre acestea fiind ministere;
- campionul absolut al derulării de programe de formare în domeniul Fondurilor Structurale este Ministerul Finanțelor Publice care, în 2005 și la începutul lui 2006, a organizat 39 de cursuri, la care au participat 313 persoane din cadrul ministerului, precum și persoane de la alte instituții;
- o situație similară în domeniul pregătirii propriilor angajați în domeniul Fondurilor Structurale o are Ministerul Integrării Europene, din cadrul căruia 446 de persoane au participat, între 2002 și 2005, la cursuri de formare, seminarii și vizite de studiu (mai ales în străinătate) având ca temă Fondurile Structurale. Datorită formei în care ne-au fost prezentate informațiile de la acest minister, nu am putut diferenția programele organizate la nivelul ministerului față de cele organizate de alte instituții;
- au mai derulat cursuri în domeniul Fondurilor Structurale, în cadrul cărora au fost instruite 48 de persoane: Ministerul Culturii și Cultelor și Compania Națională de Administrare a Fondului Piscicol;
- prin intermediul a 2 programe PHARE, Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei a format și continuă formarea a 75 de angajați din cadrul Structurii de management a Fondului Social European;
- în afara programelor menționate mai sus, s-au mai pregătit în domeniul Fondurilor Structurale alte circa 173 de persoane din 15 autorități și instituții;
- în cadrul unor programe PHARE, în cursul anilor 2006 și 2007, urmează să fie instruite, pe diverse teme, legate inclusiv de Fondurile Structurale, 2669 de persoane din cadrul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor, Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, Agențiilor regionale și locale de protecția mediului. Este posibil, însă, ca unele persoane să fie participanți la mai multe cursuri, succesiv.

Informații calitative

Dacă realizăm un calcul aritmetic simplu, pe baza informațiilor primite de la autoritățile și instituțiile la care am trimis solicitări, observăm că aproximativ 1.000 de persoane au fost deja pregătite în domeniul Fondurilor Structurale, 75 se află în pregătire, iar aproximativ 2.700 vor fi pregătite în perioada 2006-2007. La o primă vedere, s-ar putea spune că există o bună pregătire în domeniu și că există premise bune pentru accesarea acestor Fonduri. Totuși, ca să fim corecți față de situația reală, trebuie luate în considerare mai multe aspecte, și anume:

- datele primite de la autorități și instituții se referă la participanți, adică la persoanele prezente la un curs, iar nu la persoane. Astfel, este posibil ca o persoană să fie prezentă la mai mult de un curs/seminar/vizită de studiu, în fiecare dintre acestea având calitatea de participant;¹⁰

¹⁰ De aici și suita de întrebări: Câte persoane au fost instruite efectiv? Dintre persoanele instruite efectiv, câte persoane mai sunt angajate în aceeași instituție sau în alte instituții din administrația publică? Și, mai ales, câte vor mai fi acolo în momentul accesării Fondurilor Structurale?

- informațiile primite de la autoritățile și instituțiile respondente indică o mare varietate de teme abordate în cadrul programelor de formare la care au participat angajații. Prin urmare, nu toți participanții au aflat aceleași lucruri despre Fondurile Structurale;¹¹
- plecând de la cursurile deja parcurse, este foarte posibil ca participanții să mai aibă nevoie de instruire suplimentară până la momentul pregătirii sau implementării programelor/proiectelor finanțate din Fonduri Structurale, mai ales dacă ne gândim că reglementările europene în domeniu nu sunt încă finalizate (pe cale de consecință, nici mecanismele românești nu sunt definitive).

Probabil că întrebările cele mai importante pe care le putem pune sunt:

- Câte persoane ar trebuie să fie instruite în domeniul Fondurilor Structurale?
- Care sunt persoanele și care sunt nevoile de training ale acestor persoane?
- Ce proporție din totalul personalului ar trebui să primească instruirea?, respectiv
- Ce proporție din personalul direct responsabil de derularea Fondurilor Structurale?
- Câte instituții au recrutat persoane care au participat deja la cursuri?
- Câte persoane au fost, astfel, recrutate?

La toate aceste întrebări este foarte greu de răspuns în acest moment, însă cu cât răspunsurile vor veni mai repede, cu atât șansele ca România să fie pregătită la momentul accesării Fondurilor Structurale vor fi mai mari. Pentru a face o apreciere în privința necesarului de persoane instruite, ar trebui observate următoarele chestiuni:

- Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de coordonator al asistenței nerambursabile, va avea nevoie de un aparat numeros ce va gestiona numeroasele documente și situații presupuse de utilizarea Fondurilor;¹²
- va exista câte o autoritate de management pentru fiecare dintre cele 8 programe operaționale finanțate din Fondul European de Dezvoltare Regională și Fondul Social European;¹³
- vor exista câte 2 autorități de management pentru gestionarea programelor finanțate din Fondul de Coeziune;¹⁴
- pentru fiecare program operațional și pentru programul regional va exista cel puțin un organism intermediar (pentru mediu vor fi cele 8 agenții regionale de mediu);

¹¹ Și nici nu ar fi de dorit aceasta, dacă ne gândim că fiecare autoritate/instituție are specificul ei.

¹² Chiar și acum, Ministerul Finanțelor Publice „deține” aproximativ 30% din totalul funcționarilor publici din România.

¹³ Este vorba despre:

- Ministerul Economiei și Comerțului—pentru Programul Operațional Sectorial (POS) *Creșterea Competitivității Economice*
- Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului—pentru POS *Infrastructură de Transport*
- Ministerul Mediului și Gospodării Apelor—pentru POS *Infrastructură de mediu*
- Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei—pentru POS *Dezvoltarea Resurselor Umane*
- Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale—pentru POS *Agricultură, Dezvoltare Rurală și Pescuit*
- Ministerul Administrației și Internelor—pentru POS *Dezvoltarea Capacității Administrative*
- Ministerul Integrării Europene—pentru POS *Dezvoltare Regională*
- Ministerul Finanțelor Publice—pentru POS *Asistență Tehnică*

¹⁴ Este vorba despre:

- Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului—pentru POS *Infrastructură de Transport*
- Ministerul Mediului și Gospodării Apelor—pentru POS *Infrastructură de Mediu*

- Ministerul Finanțelor Publice va juca rolul de autoritate de certificare, adică va certifica realitatea și veridicitatea tuturor cheltuielilor făcute și cererilor de finanțare trimise de beneficiari;
- în cadrul celor 8 Agenții pentru Dezvoltare Regională, vor fi desemnate organismele intermediare pentru implementarea proiectelor din cadrul Programului Operațional Regional;
- vor mai exista organisme de audit, organisme competente să primească Fondurile de la Comisia Europeană și organisme responsabile să facă plăți către beneficiari;
- în afara uriașului aparat care „va pune în mișcare” mecanismul accesării Fondurilor Structurale, vor avea cu siguranță nevoie de training și beneficiarii, și cei care vor scrie și implementa programe și proiecte¹⁵ ș.a.m.d.

Inițiative interesante

Tot mai des, auzim despre organizarea unor cursuri de formare, seminarii, conferințe etc. care au ca temă centrală Fondurile Structurale. Tot mai des, miniștri, secretari de stat, responsabili ai diverselor autorități și instituții participă la astfel de acțiuni. Citind presa ultimelor săptămâni, ne-au atras atenția câteva inițiative pe care le prezentăm fără a-i nominaliza pe autorii lor:

- o instituție organizează sesiuni de discuții pe Internet, legate de Fondurile Structurale;
- un partid își pregătește primarii pentru atragerea Fondurilor comunitare;
- un oficial a declarat că România ar putea „închiria” manageri de proiect pentru a asigura, în mod corespunzător, absorbția Fondurilor Structurale alocate României;
- un minister coordonează un program național de pregătire a mediului de afaceri pentru accesarea Fondurilor Structurale, după aderare;
- o asociație a autorităților locale se preocupă de Fondurile Structurale și organizează un forum național pe această temă;
- într-o discuție cu premierul, câteva organizații neguvernamentale au cerut transparență în managementul Fondurilor europene;
- o agenție organizează un training gratuit pentru studenți, în vederea dezvoltării abilităților pentru absorbția Fondurilor nerambursabile;
- un euro-observator român la Parlamentul European a lansat un program de informare ce își propune orientarea atenției publicului înspre aspectele concrete ale integrării și post-integrării României în Uniunea Europeană ș.a.

Toate acestea sunt inițiative laudabile și posibile soluții pentru a face ca România să aibă o mai bună capacitate de absorbție a Fondurilor europene. Alături de trainingul specializat al persoanelor implicate în acest proces, astfel de inițiative pot conduce la atingerea acestui deziderat.

Deficiențe identificate

Una dintre întrebările cuprinse în solicitarea de informații se referea la ce alte activități întreprind autoritățile/instituțiile, în vederea pregătirii pentru accesarea Fondurilor Structurale (în afară de programele formare sau perfecționare). La această întrebare, numai 13 autorități/instituții au declarat că au întreprins, întreprind sau vor întreprinde ceva. În general, activitățile de acest gen se referă la:

¹⁵ Numai dacă ne gândim că în România există aproximativ 3.000 de autorități locale, cifra persoanelor care ar trebui să participe la programe de training pe tema Fondurilor Structurale este una foarte mare.

- participarea la elaborarea documentelor programatice (Planul Național de Dezvoltare 2007-2013, programele operaționale sectoriale ș.a.);
- comunicarea/promovarea privind documentele programatice și prezentări către potențialii beneficiari;
- reorganizarea instituțională prin crearea de compartimente speciale pentru gestionarea Fondurilor Structurale;
- identificarea de proiecte, în vederea creării unui portofoliu de proiecte finanțabile din Fondurile Structurale.

Câteva instituții au răspuns, la această întrebare, tot cu informații despre „participarea la programe de instruire în domeniul Fondurilor Structurale”.

O situație specială – Sunt frecvente conferințele, simpozioanele și alte asemenea acțiuni, însă unele se fac pe bază de taxă de participare. Asta nu ar trebui să supere pe nimeni, însă începem să ne îndoim de bunele intenții ale organizatorilor, dacă analizăm ceea ce se discută, cine sunt invitații și ce înseamnă participarea la un asemenea eveniment. Spre exemplu, la începutul lunii aprilie, două organizații (dintre care una publică), au organizat un simpozion pe tema Fondurilor Structurale. Invitații erau nume mari: o pleiadă de miniștri și alte personalități. Agenda nu era disponibilă înainte de înscriere, deoarece, așa cum spuneau organizatorii, urma să fie luate în considerare opiniile celor care se înscriau. Este laudabil că cineva organizează un eveniment în care participanții sunt cei care vin cu problemele, iar invitații vin cu soluțiile. Dar, atragem atenția asupra faptului că invitații (români sau străini, deopotrivă) au foarte puține răspunsuri concrete de oferit, în condițiile în care reglementările Uniunii Europene nu sunt încă finalizate (iar mecanismele românești nu sunt definitivare, așa cum arătăm și mai sus). Participarea la un astfel de eveniment ni se pare o activitate comercială lipsită de eleganță, chiar dacă „participanții speciali” au posibilitatea de a distribui gratuit pliante și alte produse promoționale celorlalți participanți, pentru taxe de înscriere care variază între €190-700 plus TVA.

Concluzii și Recomandări

La o primă estimare, considerăm că vor avea nevoie de training în domeniul Fondurilor Structurale cel puțin 10.000 de persoane, numai din autoritățile și instituțiile publice.¹⁶ În aceste condiții, faptul că până în prezent au fost instruite, pe diverse teme privind Fondurile Structurale, aproximativ 1.000 de persoane, adică numai 10% din necesar, ne face să ne punem problema dacă **va exista capacitatea instruirii, în timp util, a tuturor acestor persoane?**

Ca să mai complicăm puțin lucrurile, să analizăm un pic următoarea ipoteză: Să presupunem că fiecare din cele 10.000 de persoane ar avea nevoie de cel puțin un curs de training de 2 zile, iar aceste cursuri s-ar organiza în fiecare săptămână, începând cu luna mai 2006. Lăsând la o parte cele aproximativ 1.000 de persoane (care se presupune că au fost deja instruite) și presupunând că la cursuri participă un număr mediu de câte 25 de persoane, s-ar putea trage 2 concluzii:

- este nevoie de 180 de săptămâni de training (însemnând prelungirea până la finele anului 2009!) pentru ca fiecare din cele 9.000 de persoane rămase să participe la câte un curs de 2 zile;¹⁷
sau
- este nevoie de 10 cursuri pe săptămână pentru ca fiecare din cele 9.000 de persoane rămase să poată participa la un curs de 2 zile, în perioada mai-decembrie 2006.¹⁸

Traineri specializați	Număr de cursuri (pe săptămână)	Timp necesar
min. 1 echipă	2	180 de săptămâni
min. 5 echipe	10	36 de săptămâni

Notă: Calculele pornesc de la premisa că 9.000 de persoane vor avea nevoie de training.

Și, nu în ultimul rând, **avem suficienți bani pentru a face față acestei nevoi de instruire?** Față de estimările de mai sus, situația reală ar putea fi mult mai complicată: Ar putea fi nevoie ca fiecare persoană implicată în accesarea Fondurilor Structurale să participe la mai multe cursuri, pentru că în acest proces ar putea fi implicate mult mai multe persoane.¹⁹ Experiența de până acum arată că principalul motiv invocat pentru absența sau ineficiența participării la cursuri de formare este lipsa banilor, chiar dacă de aceasta depinde, în mod

¹⁶ În ianuarie 2006, Guvernul României a adoptat Ordonanța de Urgență nr. 1 privind unele măsuri pentru întărirea capacității administrative a României pentru integrarea în Uniunea Europeană. Acest act normativ contribuie la atragerea, în posturi legate de absorbția Fondurilor europene și de pregătirea post-aderării, a circa 8.500 de persoane. Aceste persoane, în mare parte funcționari publici, vor putea primi o retribuție majorată cu 75%, corespunzătoare competențelor și pregătirii specializate în domeniu. Întrucât aceste posturi sunt destinate, în special, administrației centrale, cifra de cel puțin 10.000 de persoane, avansată în acest Raport, se poate dovedi chiar minimală.

¹⁷ Dacă s-ar realiza numai câte 2 cursuri pe săptămână (luni și marți, respectiv joi și vineri), cu o singură echipă de traineri.

¹⁸ Ceea ce ar însemna un efort concertat, din partea a cel puțin 5 echipe de traineri care, la rândul lor, ar trebui instruiți, într-o etapă preliminară.

¹⁹ Se preconizează că România va avea de cheltuit aproximativ €8 milioane zilnic în perioada 2007-2013; din Fondurile Structurale, suma ar putea atinge circa €5,5 milioane zilnic, restul banilor provenind din Fondurile pentru agricultură și pescuit.

direct, capacitatea de absorbție a fondurilor Structurale. Este adevărat că participarea la un curs costă. Uneori, în funcție de locația organizării cursului și alte considerente, poate costa destul de mult. Analiza pieței serviciilor de training arată că organizarea unui curs obișnuit de perfecționare a funcționarilor publici, într-o altă localitate decât cea din care sunt participanții, poate costa până la €700 de curs, de persoană.²⁰ Pentru cursurile de 2 zile, pe care le-am luat ca exemplu mai sus, în condițiile desfășurării lor în localitatea din care sunt participanții, costurile sunt de numai €150-160.²¹

Însă costurile pe care le suportă instituția, respectiv beneficiile pierdute, sunt mult mai mari dacă angajații nu sunt pregătiți corespunzător. Experiența IRT arată că participarea la unul sau mai multe cursuri crește cu minimum 50% capacitatea unei persoane de a scrie, implementa și evalua proiecte. Analizând situația în care se găsește România cu Fondurile Structurale, dacă presupunem ipotetic și optimist,²² că în acest moment (în care există circa 1.000 de persoane instruite în domeniu), capacitatea de absorbție este de 50%, ar rezulta că, din cei aproximativ €30 de miliarde alocați României, doar 15 miliarde ar ajunge să fie cheltuiți efectiv. Altfel spus, România ar putea „pierde” circa 15 miliarde de Euro, pe lângă costurile rezultate din contribuția obligatorie a României la bugetul Uniunii Europene. Însă, cu ajutorul trainingului specializat, capacitatea de absorbție existentă ar putea crește cu 50%, conducând la o capacitate totală de 75%. În această situație, România ar putea cheltui efectiv €22,5 miliarde și ar „pierde” numai €7,5 miliarde.

Capacitate de absorbție	Câștig	Pierdere
premise optimistă: 50%	€15,0 miliarde	€15,0 miliarde
impactul trainingului: 75%	€22,5 miliarde	€ 7,5 miliarde

Note: a) Premisa optimistă (doar cu valoare ilustrativă) include prezumția că România ar avea, ipotetic, o capacitate de absorbție de 50%, în absența trainingului necesar.
 b) Impactul trainingului include prezumția că participarea la un curs contribuie la creșterea cu 50% a capacității de a scrie/implementa/derula/evalua programe sau proiecte finanțate prin Fondurile Structurale.

Care ar fi costurile pentru creșterea capacității de absorbție de la 50% la 75%? Rămânând la premisele de mai sus, dacă persoanele implicate în accesarea Fondurilor Structurale ar avea nevoie, în medie, de 3 cursuri fiecare, ar rezulta un cost de maximum €500 de persoană,²³ adică ceva mai puțin de €5 milioane pentru 9.000 de persoane instruite. Am putea spune că, dacă s-ar cheltui, indirect, €5 milioane pe training, pentru a atrage și cheltui eficient, în mod direct, €7,5 miliarde, ne aflăm în fața unei afaceri fabuloase, cu o rată de eficiență a investiției de 150.000%! Sigur că nu poate garanta nimeni că toți participanții vor pleca de la cursuri mult mai capabili. Pentru aceasta, ar trebui ca toate cursurile să fie de calitate, toți participanții să își dea tot interesul, iar trainerii să fie cei mai

²⁰ Este vorba despre costul cursului, transport în localitatea în care se desfășoară cursul, cazare și masă, diurna legală și costurile zilelor de lucru în care participanții nu sunt prezenți în instituție. Conform legislației în vigoare, instituțiile au obligația de a constitui un Fond de instruire, echivalent cu 1% din Fondul de salarizare, însă de binefacerile acestui Fond de training nu s-ar putea bucura decât funcționarii publici (în sensul Legii 188/1999) și numai pentru acoperirea costurilor de „școlarizare”, nu și a celor privind transportul, cazarea, masa etc.

²¹ Este vorba despre costul cursului, diurna legală și costurile zilelor de lucru în care participanții nu sunt prezenți în instituție, conform standardelor IRT, care țin cont, foarte strict, de prevederile legale menționate în nota de mai sus.

²² Această presupunere poate fi corelată cu concluziile studiului IER, menționat în nota 8, de mai sus.

²³ Conform standardelor IRT, cu costuri de numai €150-160/curs/persoană.

buni. Și mai este mult până să le avem pe toate. Trebuie să accentuăm însă că numai 1% capacitate de absorbție înseamnă până la €300 de milioane,²⁴ așa încât credem că ar merita cheltuite €5 milioane pe investiția în training, pentru că rata de eficiență a investiției rămâne una excelentă, chiar și la „numai” 6.000%.

Creșterea estimată a capacității de absorbție	Costul trainingului	Beneficiul potențial	Eficiența investiției
optimist: 50%	€5 milioane	€ 7,5 miliarde	150.000%
pesimist: 1%	€5 milioane	€300 milioane	6.000%

Note: a) Scenariul optimist este corelat și corespunde, în raționamentul prezentat, cu „impactul trainingului,” ilustrat în tabelul de mai sus.

b) Scenariul pesimist al creșterii capacității de absorbție cu numai 1% este ipotetic și servește numai o valoare ilustrativă asupra eficienței investițiilor în training.

c) Costul trainingului este estimat, conform standardelor IRT, pentru 9.000 de persoane, care ar urma să participe la câte 3 cursuri fiecare, finanțate cu maximum €500/persoană, pentru fiecare modul de câte 3 cursuri.

Astfel, având în vedere faptul că România trebuie, la momentul aderării în Uniunea Europeană,²⁵ să fie cât mai bine pregătită pentru a utiliza Fondurile Structurale și ținând cont de cele evidențiate în prezentul Raport, Institutul Român de Training recomandă:

- I. realizarea unui parteneriat între instituțiile responsabile cu managementul Fondurilor Structurale în România și organizațiile furnizoare de training în acest domeniu, astfel încât
 - c. să existe permanent un transfer de informații și know-how, cu scopul unificării practicilor, la nivel național, în privința derulării programelor finanțate prin Fondurile Structurale;
 - d. să se planifice, cât mai rapid, modulele de training în domeniul Fondurilor Structurale, astfel încât cele 9.000 de persoane să poată fi instruite, până la finele anului 2006;²⁶
- II. pregătirea și derularea unor programe specializate de training în domeniul Fondurilor Structurale, care să țină cont de un set de standarde minimale în privința temelor abordate, practicilor promovate și calității trainingului;
- III. utilizarea, de către autoritățile și instituțiile publice, a formulelor de training „rezidențial”,²⁷ în care eficiența cheltuirii banului public este sporită de menținerea cursanților aproape de locul de muncă și de cointeresarea trainerilor la analizarea nevoilor locale.

²⁴ Conform datelor disponibile, se pare că Polonia a reușit să cheltuiască, în cursul primului an de derulare a Fondurilor Structurale, doar circa 3% din Fondurile alocate.

²⁵ Sperăm ca acest moment să fie data de 1 ianuarie 2007.

²⁶ Institutul Român de Training va contribui la acest efort cu cel puțin o echipă de traineri.

²⁷ Programele de training „rezidențial” se realizează la nivel local, în localitatea de reședință a majorității participanților. Avantajul rezidă în eliminarea sau reducerea substanțială a costurilor de transport, cazare și masă pentru un număr însemnat de participanți—vezi și nota 21 de mai sus.

FONDURILE STRUCTURALE: IMPACTUL TRAININGULUI ASUPRA CAPACITĂȚII DE ABSORBȚIE

Anexa nr. 1 – Metodologie

În data de 10 februarie 2006, Institutul Român de Training a trimis²⁸ solicitări de acces la informații de interes public către 49 de autorități și instituții centrale, ministere, agenții, autorități și companii naționale (lista completă a instituțiilor se găsește în Anexa nr. 2). Solicitățile s-au bazat pe Legea nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public. Am recurs la acest instrument de obținere a informațiilor, pentru că:

- solicitările de acces la informații sunt instrumentul legal prin care se pot obține informații oficiale din partea instituțiilor publice românești;
- informațiile astfel obținute sunt, de obicei, copii ale unor documente oficiale, asupra veridicității cărora nu pot încăpea îndoieli;
- numai astfel de documente oficiale pot reflecta fidel preocupările concrete ale instituțiilor publice, cu privire la orice domeniu de interes.

Au fost selectate pentru studiu doar autoritățile și instituțiile de la nivelul administrației centrale deoarece, în acest moment, cadrul instituțional și legislativ pentru accesarea Fondurilor Structurale se află, încă, într-o etapă de pregătire, iar cele mai implicate în acest proces sunt instituțiile de la nivel central. Dacă luăm în considerare și faptul că, la nivel local, se așteaptă, de obicei, primirea informațiilor și comunicarea deciziilor de la nivel central, putem concluziona că primele instituții care și-ar putea pregăti personalul în vederea accesării Fondurilor Structurale sunt cele din administrația centrală.

Selecția instituțiilor cărora le-au fost trimise solicitările de acces la informații de interes public a pornit de la premisa că majoritatea ministerelor vor fi implicate, în derularea fondurilor structurale, în calitate de autorități de management. În plus, celelalte instituții din listă se află în subordinea Guvernului și acoperă domenii de activitate susceptibile de a fi subiectul unor programe/proiecte finanțate prin Fondurile Structurale.

Dintre cele 49 de autorități și instituții la care am trimis solicitări de acces la informații de interes public, doar 40 au răspuns solicitării noastre. Cele 9 autorități și instituții publice care nu au răspuns, deși există confirmări de primire a solicitării adresate acestora, sunt:

- Ministerul Apărării Naționale;
- Ministerul Educației și Cercetării;

²⁸ Transmiterea cererilor s-a făcut prin intermediul serviciului de scrisoare recomandată cu confirmare de primire al Poștei Române.

- Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;
- Agenția Națională pentru Resurse Minerale;
- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- Centrul Român pentru Promovarea Comerțului;
- Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului;
- Autoritatea Națională a Vămilelor;
- Consiliul Concurenței.

Este îngrijorător faptul că 2 dintre cele 9 autorități și instituții care nu au furnizat un răspuns la solicitarea noastră sunt/vor fi direct implicate în accesarea Fondurilor Structurale. Este vorba despre Ministerul Educației și Cercetării și despre Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, desemnate drept organisme intermediare pentru POS *Dezvoltarea Resurselor Umane*.

Informațiile pe care le-am solicitat de la autoritățile și instituțiile menționate au fost următoarele:

1. „Care sunt programele de formare sau perfecționare în domeniul pregătirii pentru accesarea fondurilor structurale (2007-2013), derulate la nivelul instituției dvs.? Pentru fiecare dintre aceste programe, vă rugăm să precizați, eventual în formă tabelară, următoarele:
 - perioada în care s-a desfășurat/urmează să se desfășoare programul;
 - numărul de participanți la program;
 - principalele subiecte abordate în cadrul programului;
 - sursa finanțării programului;
 - persoana fizică/juridică prestatoare/organizatoare a programului.”
2. „Câți dintre angajații instituției (funcționari publici și angajați contractuali) au participat la programele menționate la punctul 1?”
3. „Câți dintre angajații instituției (funcționari publici și angajați contractuali) au participat la alte programe decât cele menționate la punctul 1 (de exemplu, înainte de sosirea în cadrul instituției sau în cadrul unor programe organizate de alte entități române/străine)?”
4. „Ce alte activități, în afară de programele de formare sau perfecționare, întreprinde instituția dvs. în vederea pregătirii pentru accesarea fondurilor structurale?”

În adresa noastră către cele 49 de instituții menționate, am specificat faptul că preferăm ca informațiile solicitate să ne fie furnizate în format electronic, la o adresă de poștă electronică, iar dacă aceste informații sunt accesibile doar în formă scrisă, atunci instituțiile puteau să ni le trimită în această formă. Am urmărit, astfel, să fluidizăm procesul de comunicare și să reducem cheltuielile făcute cu răspunsurile la solicitarea noastră. 20 dintre instituțiile care au răspuns la solicitarea noastră au trimis răspunsul numai prin email, 16 numai în format imprimat pe hârtie, iar 4 au trimis atât prin email, cât și în format imprimat pe hârtie. Cea mai mare parte a autorităților și instituțiilor care au răspuns la solicitările noastre au depășit termenul legal de 10 zile, prevăzut de Legea accesului la informațiile de interes public. Cu toate acestea, numai două dintre ele ne-au înștiințat despre această întârziere, în conformitate cu prevederile Legii 544/2001.

Faptul că nu toate autoritățile/instituțiile vizate au înțeles la fel punctele din solicitarea noastră este demonstrat nu numai de răspunsurile parțiale la unele întrebări sau de

interpretarea sensului întrebărilor, ci și de faptul că unii reprezentanți ai câtorva instituții au sunat să întrebe care este sensul anumitor întrebări. Cea mai frecventă „solicitare de clarificări” a fost legată de punctul 3 al cererii: Despre ce fel de programe este vorba – alte programe de formare, în general, sau programe de formare în domeniul fondurilor structurale? O altă înțelegere mai puțin precisă a fost legată punctul 1 al cererii, referitor la „programele de formare sau perfecționare în domeniul pregătirii pentru accesarea fondurilor structurale (2007-2013), derulate la nivelul instituției”. Au fost cazuri în care ni s-a indicat participarea la cursuri în domeniu, organizate de alte instituții. Întrebarea noastră viza cursurile „derulate la nivelul instituției”, adică acele cursuri făcute de instituții pentru creșterea propriei capacități în domeniul accesării fondurilor structurale.

Referitor la întrebarea nr. 4 din cererea de informații, răspunsurile primite au fost foarte diversificate. Spre exemplu, unul din răspunsurile primite a fost „Conform Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, vă informăm că situația individuală privind formarea și pregătirea profesională a funcționarilor publici [...] se regăsește în dosarul profesional al fiecărui funcționar public, document care intră sub incidența [prevederilor legale privind protecția – n.n.] informațiilor cu caracter personal”, fără legătură, din păcate, cu subiectul întrebării. O altă instituție ne-a răspuns, la temă, că derulează activități de „identificare de proiecte de investiții, în vederea constituirii unui portofoliu eligibil pentru finanțare din Fonduri Structurale”. Alte răspunsuri au omis să menționeze astfel de activități, unele dintre ele fiind chiar informații publicate. Este cazul, spre exemplu, al Institutului European din România, care, deși a realizat o serie de studii de impact privind capacitatea de absorbție a fondurilor europene, nu le-a menționat în răspunsul la solicitarea noastră.

O situație specială am întâlnit în răspunsul Institutului Național de Studii și Cercetări pentru Comunicații (INSCC), care ne-a înștiințat că informațiile solicitate nu sunt informații de interes public, în sensul prevederilor Legii nr. 544/2001, deoarece INSCC „desfășoară activitate în regim economic, pe bază de contracte de finanțare sau comerciale, obținute în condițiile legii”. Cu toate că nu este în legătură directă cu subiectul acestui Raport, facem precizarea că Legea nr. 544/2001 se aplică oricărei autorități sau instituții publice, precum și oricărei regii autonome care „utilizează resurse financiare publice și care își desfășoară activitatea pe teritoriul României, potrivit Constituției” (Art. 2, lit. a), iar potrivit Ordonanței 57/2002 *Institutul național este persoană juridică română, care [...] administrează patrimoniul public și privat al statului pentru asigurarea desfășurării activității și funcționează în coordonarea unui organ de specialitate al administrației publice centrale* (art. 17, alin. (2) și (3)).

**FONDURILE STRUCTURALE:
IMPACTUL TRAININGULUI ASUPRA CAPACITĂȚII DE ABSORBȚIE**

**Anexa nr. 2 – Lista instituțiilor
de la care au fost solicitate informații**

Nr. crt.	Autoritate/instituție
1	Ministerul Afacerilor Externe
2	Ministerul Administrației și Internelor
3	Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale
4	Ministerul Apărării Naționale
5	Ministerul Culturii și Cultelor
6	Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației
7	Ministerul Economiei și Comerțului
8	Ministerul Educației și Cercetării
9	Ministerul Finanțelor Publice
10	Ministerul Integrării Europene
11	Ministerul Justiției
12	Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor
13	Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei
14	Ministerul Sănătății
15	Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului
16	Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
17	Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale
18	Agenția Națională pentru Resurse Minerale
19	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunală
20	Agenția Națională pentru Tineret
21	Autoritatea Română pentru Conservarea Energiei
22	Agenția Națională de Administrare Fiscală
23	Agenția Națională de Consultanță Agricolă
24	Agenția Națională a Funcționarilor Publici

25	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
26	Agenția Națională pentru Protecția Mediului
27	Agenția SAPARD ²⁹
28	Compania Națională de Administrare a Fondului Piscicol
29	Centrul Român pentru Promovarea Comerțului
30	Institutul European din România
31	Institutul Național de Studii și Cercetări pentru Comunicații
32	Inspekția Muncii
33	Autoritatea Națională Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
34	Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație
35	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
36	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului
37	Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap
38	Autoritatea Națională de Reglementare în Comunicații
39	Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
40	Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
41	Autoritatea Națională a Vămirilor
42	Agenția Română pentru Investiții Străine
43	Agenția pentru Strategii Guvernamentale
44	Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului
45	Institutul Național de Statistică
46	Oficiul Român pentru Adopții
47	Oficiul Român pentru Drepturile de Autor
48	Consiliul Concurenței
49	Oficiul Național pentru Refugiați

²⁹ Agenția SAPARD s-a transformat între timp în Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit.

Anexa nr. 3 – Sinteza răspunsurilor primite

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
1	Ministerul Afacerilor Externe	DA	NU	-	-	-
2	Ministerul Administrației și Internelor	DA	NU	-	9 persoane pregătite în domeniul Fondurilor Structurale și 52 de persoane pregătite în domeniul fondurilor PHARE	-
3	Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale	DA	NU	-	21 de persoane au participat, în 2004 și 2005, la programe de perfecționare legate inclusiv de Fondurile Structurale; 92 de persoane au participat, în 2004 și 2005, la programe de perfecționare în domeniul administrației publice	derularea de proiecte de înfrățire instituțională
4	Ministerul Apărării Naționale	NU				
5	Ministerul Culturii și Cultelor	DA	Programul de training pentru constituirea Grupului de Inițiativă Regională al MCC pentru îmbunătățirea capacității de	3	6 angajați în anul 2005	- participarea angajaților, în calitate de traineri, la 2 programe intitulate "Forum național pe tema regenerării urbane", organizate de MCC și ADR N-V și ADR S-E; - în 2004, MCC a realizat o strategie de

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
			programare și absorbție a Fondurilor Structurale			<p>atragera a Fondurilor Structurale pe perioada 2007-2013, strategie publicata pe site-ul www.cultura.ro;</p> <p>- în 2005, la nivelul MCC a funcționat un grup de lucru format din experți în Fonduri europene care s-a ocupat cu: includerea sectorului cultural în PND 2007-2013 și Programele Operaționale; participarea la toate forumurile, seminariile, întâlnirile pe tema Fondurilor Structurale; pregătirea documentelor, propunerilor, completărilor MCC la documentele programatice; propunerea și formularea diferitelor strategii, tehnici și metode specifice de creștere a capacității de absorbție a Fondurilor Structurale în sectorul cultural;</p> <p>- pregătirea sectorului cultural pentru impactul cu Fondurile Structurale, inclusiv prin crearea/restructurarea unor instituții subordonate: Centrul de Consultanță pentru Programe Culturale Europene, Centrul pentru Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii</p>
6	Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației	DA	NU	-	11 persoane au participat la seminarii legate de Fondurile Structurale organizate de Camera de Comerț și Industrie, Ministerul Finanțelor Publice și Institutul Național de Administrație	-

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
7	Ministerul Economiei și Comerțului	DA	NU	-	55 de angajați au participat la programe de formare în domeniul Fondurilor Structurale, iar 90 de angajați au participat la alte programe de formare	- au fost demarate procedurile de organizare a concursurilor pentru ocuparea a 73 de posturi cu specific de activitate Fondurile Structurale; - s-a alcătuit un chestionar cu privire la oportunitățile de finanțare prin Fondurile Structurale, pentru a strânge date referitoare la opiniile și opțiunile potențialilor beneficiari de astfel de finanțare; - s-a început campania de informare regională privind Programul Operațional Sectorial "Creșterea Competitivității Economice"
8	Ministerul Educației și Cercetării	NU				
9	Ministerul Finanțelor Publice	DA	39 de cursuri în domeniul Fondurilor comunitare derulate în 2005 și începutul lui 2006	313	-	pentru restul anului 2006, urmează a se derula programe de formare și seminarii în cadrul unor programe PHARE, ISPA, din surse proprii sau împreună cu Delegația Comisiei Europene în România
10	Ministerul Integrării Europene	DA	NU	-	466 de persoane au participat, între 2002 și 2005, la cursuri de formare, seminarii și vizite de studiu (inclusiv în străinătate) având ca temă Fondurile Structurale	- în perioada noiembrie-decembrie 2005 reprezentanți ai MIE au participat la caravana de promovare a PND, organizată de MFP; - în a doua jumătate a lunii martie, MIE va organiza o întâlnire cu reprezentanți regionali, în vederea promovării Programului Operațional Regional

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
11	Ministerul Justiției	DA	NU	-	11 persoane (manageri publici) au urmat cursuri legate de Fondurile Structurale în cadrul pregătirii specifice	urmează să se înființeze un compartiment care va avea ca activitate gestionarea Fondurilor Structurale
12	Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor	DA	în anii 2006 și 2007 urmează a se derula un număr de 10 proiecte PHARE de înfrățire instituțională (<i>twinning</i>) în cadrul căroro personalul MMGA, al ANPM, al celor 8 ARPM și al Agențiilor locale de protecția mediului urmează a fi instruit	se preconizează că vor fi 2669 de participanți, însă unele persoane ar putea participa la mai multe cursuri fiecare	-	-

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
13	Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei	DA	Cursuri în Proiectul PHARE RO202/IB/SPP/02 "Sprijin acordat MMSSF pentru implementarea activităților de tip Fond Social European" ce va fi continuat prin Proiectul Phare 2004 "Pregătirea MMSSF ca Autoritate de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane"	toți cei 75 de angajați ai Structurii de management a Fondului Social European au urmat sau vor urma cursuri de instruire privind Fondurile Structurale	-	MMSSF a elaborat secțiunea privind dezvoltarea resurselor umane, aferentă PND 2007-2013, și elaborează Programul Operațional Sectorial <i>Dezvoltarea Resurselor Umane</i> 2007-2013
14	Ministerul Sănătății	DA	NU	-	-	-
15	Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului	DA	NU	-	15 persoane au participat la cursuri de formare în domeniul Fondurilor Structurale, organizate de MFP; 136 de persoane au participat la alte cursuri	-
16	Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei	NU				

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
17	Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale	DA	NU	-	câte 1 persoană (în total 4) a participat la următoarele programe de formare: "Accesul direct la Fondurile Comisiei Europene", "Sistemul de acordare a Fondurilor Uniunii Europene", "Formare în afaceri europene pentru funcționari publici din administrația publică din România", "Asistența financiară acordată României de Uniunea Europeană începând cu anul 2007" (cursuri organizate de instituții/organizații diverse, printre care INA – Institutul Național de Administrație)	participarea la întocmirea PND 2007-2013
18	Agencia Națională pentru Resurse Minerale	NU				
19	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărie Comunală	DA	NU	-	1 persoană a participat la cursul "Formare inițială în Afaceri Europene pentru Funcționarii Publici din Administrația Centrală din România", organizat de IER	-
20	Agencia Națională pentru Tineret	DA	NU	-	-	-
21	Autoritatea Română pentru Conservarea Energiei	DA	NU	-	2 persoane au participat la programe de informare/instruire organizate de diferite instituții	identificare de proiecte de investiții în vederea constituirii unui portofoliu eligibil pentru finanțare din Fondurile Structurale

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
22	Agencia Națională de Administrare Fiscală	DA	NU	-	23 de persoane au participat în cadrul a 4 cursuri organizate de Școala de Finanțe Publice și Vamă, pe următoarele teme: "Practici de bună guvernare" și "Bună guvernanta"	-
23	Agencia Națională de Consultanță Agricolă	DA	NU	-	250 de specialiști consultanți ai ANCA și ai oficiilor județene de consultanță agricolă au fost pregătiți în legătură cu programul Sapard; 104 consultanți ai ANCA și din rețeaua oficiilor județene de consultanță agricolă au fost instruiți în domeniul agriculturii ecologice	-
24	Agencia Națională a Funcționarilor Publici	DA	NU	-	8 persoane au participat la cursuri în domeniul Fondurilor Structurale, organizate de INA și MFP; în anul 2005, 22 de persoane au participat la cursuri de perfecționare în administrația publică, organizate de INA	-
25	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	NU				
26	Agencia Națională pentru Protecția Mediului	DA	NU	-	-	-

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
27	Agencia SAPARD (devenită Agencia de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit)	DA	NU	-	în anul 2005, prin intermediul unor programe PHARE au participat la programe de pregătire 435 de angajați ai instituției, pe teme privind: Programul SAPARD, achiziții publice etc.; au fost organizate și sesiuni interne de pregătire legate de Programul SAPARD, PCM – managementul ciclului de proiect ș.a.	-
28	Compania Națională de Administrare a Fondului Piscicol	DA	2 programe de formare privind Fondul European de Pescuit și pregătirea personalului propriu pentru gestionarea Fondurilor comunitare	45 angajați contractuali	mai mulți angajați au participat în anul 2005 la cursul de instruire "Programele de finanțare post-aderare: Fondurile Structurale europene"	se intenționează desfășurarea, în anul 2006, a unor activități privind pregătirea modului de implementare și selectare a proiectelor realizate prin accesarea Fondurilor Structurale și popularizarea criteriilor și modalităților de atragere a Fondurilor Structurale
29	Centrul Român pentru Promovarea Comerțului	NU				
30	Institutul European din România	DA	NU	-	5 persoane participă la un program de formare a formatorilor în domeniul Fondurilor Structurale	[studiile de impact – n.n.]
31	Institutul Național de Studii și Cercetări pentru Comunicații	DA	INSCC a menționat că nu intră sub incidența prevederilor Legii nr. 544/2001			
32	Inspecția Muncii	DA	-	-	3 persoane au participat la cursuri de PCM	-

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
33	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	DA	NU	-	-	-
34	Agencia Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie	DA	NU	-	-	identificarea atribuțiilor ce revin ANIMMC, în calitate de organism intermediar în cadrul Programului Operațional Sectorial pentru Creșterea Competitivității Economice
35	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor	DA	NU	-	-	-
36	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului	NU				
37	Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap	DA	NU	-	-	-
38	Autoritatea Națională de Reglementare în Comunicații	DA	-	-	1 persoană, la cursul "Asistența financiară acordată României de UE începând cu anul 2007"; 1 persoană la un curs la Bruxelles	-

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
39	Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice	DA	NU	-	-	-
40	Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci	DA	-	-	2 persoane, la programul de perfecționare "Atragerea de Fonduri externe: Programele de finanțare ale Uniunii Europene" organizat de INA	OSIM este angrenat în programe Phare [nu se menționează, însă, dacă aceste programe au legătură cu pregătirile pentru accesarea Fondurilor Structurale – n.n.]
41	Autoritatea Națională a Vămirilor	NU				
42	Agenția Română pentru Investiții Străine	DA	NU	-	18 angajați au participat la programe de perfecționare și specializare [nu se menționează care programe – n.n.]	NU
43	Agenția pentru Strategii Guvernamentale	DA	NU	-	14 funcționari, în programe INA	campanii de informare, sondaje și studii asupra integrării României în Uniunea Europeană, în care sunt abordate și chestiuni privind Fondurile Structurale
44	Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului	DA	NU	-	-	-
45	Institutul Național de Statistică	DA	NU	-	1 funcționar public participă la un curs de formare de formatori în domeniul Fondurilor Structurale, organizat de INA	

Nr. crt.	Instituție	Răspuns	Întrebarea nr. 1 Programe FS derulate la nivelul instituției	Întrebarea nr. 2 Nr. de angajați în programele de la 1	Întrebarea nr. 3 Nr. de angajați în alte programe decât cele de la 1	Întrebarea nr. 4 Alte activități, în afară de instruire
46	Oficiul Român pentru Adopții	DA	NU	-	funcționarii publici angajați în cadrul ORA au participat la programe de perfecționare INA [nu se menționează câți funcționari și la ce fel de programe – n.n.]	-
47	Oficiul Român pentru Drepturile de Autor	DA	NU	-	-	NU
48	Consiliul Concurenței	NU				
49	Oficiul Național pentru Refugiați	DA	NU	-	-	NU